

Національний
університет оборони
України імені Івана
Черняхівського

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«МИСТЕЦТВО ОБ'ЄДНАНОГО КЕРІВНИЦТВА
СЕКТОРОМ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ В
УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ ПРОТИ УКРАЇНИ»

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий), PhD
Спеціальність	253 Військове управління (за видами збройних сил)
Статус дисципліни	Обов'язкова, реалізується у складовій “Здобуття глибинних знань із спеціальності”
Мова викладання	Українська
Обсяг дисципліни	6 кредитів ECTS/180 год. (Л – 10 год., ГЗ – 46 год., С – 16 год., ПЗ – 16 год., Е – 6 год., СР – 86 год.)
Курс/півріччя	1,2 курс, 1-4 півріччя
Оригінальність дисципліни	Особливість програми полягає у її багатoproфільності, оригінальному концептуальному підході, що враховує стратегічний курс країни на євроатлантичну інтеграцію, досвід застосування військових формувань сектору безпеки та оборони в операції об'єднаних сил (АТО) та забезпечує цілісність підготовки фахівців, здатних вирішувати значущі проблеми у сфері об'єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах розв'язаної проти України гібридної війни.
Ключові слова	Об'єднане керівництво, гібридна війна, сектор безпеки та оборони, оборонне планування, оборонний менеджмент, стратегічне планування, стратегічні дії.
Розробник навчальної дисципліни	Зубов Олександр Якович, Кандидат військових наук, доцент професор кафедри управління військами інституту державного військового управління Сторінка в ORSID ID https://orsid.org/0000-0001-9424-1689 Наукові та навчально-методичні праці за тематикою дисципліни: 1 підручника, 4 навчальних посібників Підвищення кваліфікації: Курси з підвищення кваліфікації з питань педагогіки вищої школи лютий-березень 2021 року. Контактні дані: тел. 0662735139, e-mail: alexzubov1104@gmail.com , кафедра управління військами, ауд. 1/207
Чому дисципліна для мене є	Вивчення даної дисципліни допоможе стати висококваліфікованим, конкурентоспроможним фахівцем, здатним проводити самостійну науково-дослідницьку діяльність щодо удосконалення моделей

<p>важливою/ корисною/ актуальною?</p>	<p>процесів об'єднаного керівництва з використанням широкого спектру науково-методичного інструментарію та інформаційних технологій.</p>
<p>Які здатності я сформую?</p>	<p>При належному вивченні навчальної дисципліни можна сформувати такі здатності:</p> <ul style="list-style-type: none"> до абстрактного мислення, аналізу, синтезу, до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел та розроблення проектів та управляти ними; виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері військового управління за видами збройних сил, інших військових формувань і правоохоронних органів та дотичних до нього міждисциплінарних напрямках з воєнних наук, національної безпеки, безпеки державного кордону та суміжних галузей; інтерпретувати результати проведених експериментів та брати участь у дискусіях із досвідченими науковцями в галузі військового управління стосовно наукового значення та потенційних наслідків отриманих результатів; до розроблення науково-обґрунтованих рекомендацій щодо здійснення та вдосконалення військового управління; здійснювати науково-педагогічну та/або наукову діяльність у вищій освіті; виявляти проблеми функціонування системи керівництва силами оборони під час стратегічних дій, оборонного планування, висувати гіпотези, генерувати нові ідеї та пропонувати практичні шляхи щодо їх комплексного розв'язання <p>Ці здатності дозволить ефективно виконувати службові обов'язки у майбутній професійній діяльності: розв'язувати значущі проблеми у сфері об'єднаного керівництва, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики, започаткування, планування, реалізації та корегування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності.</p>
<p>Які вміння я розвину?</p>	<p>Вміння виявляти, знаходити шляхи розв'язання проблем, пов'язаних з керівництвом сектором безпеки та оборони, управління військами (силами). Знати основи функціонування систем об'єднаного керівництва силами оборони під час стратегічних дій, оборонного планування та управління військами (силами) під час підготовки і ведення об'єднаних операцій (бойових дій, бою) угрупованнями військ (сил) видів (родів) військ, інших складових сил оборони</p> <p>вміння ідентифікувати наукові та практичні проблеми у воєнній сфері, глибоко розуміти загальні принципи та методи воєнних наук, національної безпеки, безпеки державного кордону, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері військового управління за видами збройних сил, інших військових формувань і правоохоронних органів та у викладацькій практиці</p> <p>вміння розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити</p>

	нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми у сфері військового управління за видами збройних сил, інших військових формувань і правоохоронних органів з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.
Що мене очікує?	Опанування мистецтвом об'єднаного керівництва сектором безпеки і оборони та будівництва збройних сил, проведення досліджень у сфері воєнної безпеки та під час стратегічних дій.
Якого результату я досягну?	Вивчення матеріалу навчальної дисципліни призводить до формування фундаментальних теоретичних знань та практичних навичок щодо вирішення значущих проблеми у сфері об'єднаного керівництва, розширення та переоцінки вже існуючих знань та професійних практик у сфері військового управління.
Де я зможу застосувати отримані знання та вміння?	Під час проведення наукових досліджень. Під час обговорення відповідних тем на наукових конференціях, семінарах, круглих столах, нарадах, дискусіях, суперечках тощо.
Зміст навчальної дисципліни	<p style="text-align: center;">Змістовий модуль 1. Основи об'єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України</p> <p>Тема 1. Теоретичні основи проведення досліджень у сфері воєнної безпеки та об'єднаного керівництва сектором безпеки та оборони. ГЗ 1/1. Підходи до прогнозування майбутнього середовища безпеки. ГЗ 1/2. Сценарний метод прогнозування майбутнього середовища безпеки. ГЗ 1/3. Методологія оцінювання стану та рівня національної безпеки. ПЗ 1/4. Оцінювання стану середовища національної безпеки. ПЗ 1/5. Оцінювання та прогноз стану середовища воєнної безпеки. С 1/6. Проблеми створення, функціонування та об'єднаного керівництва сектором безпеки і оборони держави в сучасних умовах.</p> <p>Тема 2. Основи об'єднаного керівництва будівництвом збройних сил (сил оборони). Л 2/1. Оборонне планування – складова оборонного менеджменту. ГЗ 2/2. Вимоги до спроможностей Збройних Сил (сил оборони). ГЗ 2/3. Система оборонного планування в Міністерстві оборони України, ЗС України та інших складових сил оборони. ГЗ 2/4. Довгострокове оборонне планування. ГЗ 2/5. Середньострокове оборонне планування. ГЗ 2/6. Короткострокове оборонне планування. ПЗ 2/7. Основи стратегічного аналізу та його роль в оборонному плануванні. ПЗ 2/8. Багатокритеріальний аналіз. ПЗ 2/9. Проведення оцінювання спроможностей. ГЗ 2/10. Система управління розвитком спроможностей. Л 2/11. Програмно-проектне управління в сфері оборони. ПЗ 2/12. Проблемні питання щодо оборонного планування та шляхи їх вирішення.</p>

Змістовий модуль 2. Об'єднане керівництво застосуванням Збройних Сил України, інших складових сил оборони під час стратегічних дій у гібридній війні проти України.

Тема 3. Стратегічні дії сил оборони.

ГЗ 3/1. Застосування сил оборони України у кризових ситуаціях воєнного характеру.

ГЗ 3/2. Розвиток системи застосування сил оборони.

Л 3/3. Теоретичні основи стратегічного розгортання сил оборони.

КС 3/4. Проблеми об'єданого керівництва, підготовки та здійснення стратегічного розгортання сил оборони з урахуванням досвіду АТО.

ГЗ 3/5. Теоретичні основи ТрО України.

КС 3/6. Проблеми керівництва, підготовки і ведення ТрО в сучасних умовах.

ГЗ 3/7. Основи організації руху опору та керівництво його веденням в ході гібридної війни.

Л 3/8. Основи застосування ПС в операціях сил оборони.

ГЗ 3/9. Основи застосування ПС у повітряній операції.

ГЗ 3/10. Основи застосування авіації у повітряній операції.

Тема 4. Стратегічне планування застосування Збройних Сил України, інших складових сил оборони.

Л 4/1. Основи стратегічного планування оборони держави (організація, принципи стратегічного планування).

ГЗ 4/2. Вимоги, які висуваються до стратегічного планування.

ГЗ 4/3. Розподіл повноважень між органами військового управління під час стратегічного планування.

ГЗ 4/4. Взаємозв'язок планування оборони держави з оборонним плануванням.

ГЗ 4/5. Процеси (процедури) об'єданого планування в операції сил оборони.

ГЗ 4/6. Методика розроблення основних документів стратегічного планування застосування сил оборони.

ГЗ 4/7. Робота органів управління стратегічної ланки ЗС України, інших складових сил оборони під час аналізу отриманого завдання.

ГЗ 4/8. Робота органів управління стратегічної ланки ЗС України, інших складових сил оборони під час оцінювання обстановки.

ГЗ 4/9. Робота органів управління стратегічної ланки ЗС України, інших складових сил оборони під час розроблення варіантів військової відповіді.

ГЗ 4/10. Робота органів управління стратегічної ланки ЗС України, інших складових сил оборони під час розроблення стратегічного плану.

ГЗ 4/11. Робота органів управління стратегічної ланки ЗС України, інших складових сил оборони під час виконання Стратегічного плану операції.

С 4/12. Проблеми роботи органів управління стратегічної ланки ЗС України, інших складових сил оборони під час підготовки, ведення операції та передавання повноважень, шляхи їх вирішення.

Екзамен.

Інформаційні джерела

1. Об'єднане планування / військова керівна публікація,- К.: ГШ ЗС України, 2020.

2. Об'єднана операція / військова керівна публікація,- К.: ГШ ЗС України, 2020.
3. Оборонний менеджмент: ознайомлення / За редакцією Г. Букур- Марку, Ф. Флурі, Т. Тагарева. Женева-Київ: ЦДАК та РІКК, 2010. 214 с.
4. Державне управління: словник-довідник / [уклад. Бакуменко В. Д. та ін.; за заг. ред. Князева В. М., Бакуменка В. Д.]– К.: Видавництво УАДУ, 2002. – 228 с.
5. Державний менеджмент в контексті реалізації адміністративної реформи / Івано-Франківський центр науки, інновацій та інформатизації. - Івано-Франківськ: 2012. с. 200.
6. Петренко А.Г. Щодо впровадження оборонного менеджменту та управління змінами в Міністерстві оборони України. Наука і оборона: зб. наук. праць. – К.: НУОУ, 2019. – № 2. – С. 3–8.
7. Європейський досвід стратегічного оборонного менеджменту. Уроки для України". Національний інститут стратегічних досліджень. Аналітична записка. URL: <http://old2.niss.gov.ua/articles/904/>
8. Наливайко А.Д. Оборонний менеджмент – складова державного менеджменту. Вісник Інженерної академії.-Київ, ІАУ. №1. 2020. С. 34–38.
9. Обґрунтування рекомендацій щодо імплементації концептуальних документів стратегічного та оборонного планування. Звіт про науково-дослідну роботу (проміжний), шифр “Перетворення”. – К., Центр воєнно-стратегічних досліджень, НУОУ 2020 р., 131 с.
10. Рекомендації з оборонного планування на основі спроможностей в Міністерстві оборони України та Збройних Силах України / Затверджено Міністром оборони України, 12 червня 2017 року // Міністерство оборони України (Департамент воєнної політики, стратегічного планування та міжнародного співробітництва Міністерства оборони України). – К.: МОУ, 2017. – 29 с.
11. Функціональні групи спроможностей (попередній розподіл сфер відповідальності) / Затверджено Міністром оборони України, 28 листопада 2017 року // Міністерство оборони України (Департамент воєнної політики, стратегічного планування та міжнародного співробітництва Міністерства оборони України, від 28.11.2017 № 604/з/221). – К.: МОУ, 2017. – 32 с.
12. Рекомендації з порядку організації проведення оцінювання на основі спроможностей у Збройних Силах України / Затверджено Міністром оборони України, 07 грудня 2017 року // Міністерство оборони України, від 06.12.2017 № 604/з/224). – К.: МОУ, 2017. – 29 с.
13. Єдиний перелік (Каталог) спроможностей Міністерства оборони України та Збройних Сил України / Затверджено Міністром оборони України, 28 листопада 2017 року // МО України (Департамент воєнної політики, стратегічного планування та міжнародного співробітництва Міністерства оборони України, від 28.11.2017 № 604/з/221). – К.: МОУ, 2017. – 361 с.
14. Перелік типових завдань за сценаріями виникнення та розвитку ситуацій воєнного характеру. Затверджено Начальником ГШ – Головнокомандувачем ЗС України 11.12.2019 р.
15. Основи стратегії національної безпеки та оборони держави: підручник (третє видання) / Дузь-Крятченко О.П., Пунда Ю.В., Грищенко В.П. та інші. – К.: НУОУ, 2015. – 620 с.
16. Бринцев В.В. Державне управління (аспекти національної безпеки і оборони): навчальний посібник. – К.: НАОУ, 2004. – 95 с.

	<p>17. Основи стратегічного менеджменту у воєнній сфері: навчальний посібник / Дузь-Крятченко О.П., Пунда Ю.В., Вагапов В.Б., Грищенко В.П. та інші. – К.: НУОУ, 2011. – 68 с.</p> <p>18. Оборонний менеджмент: ознайомлення / за ред. Г. Букур-Марку, Ф. Флурі, Т. Тагарева. – Женева – Київ: ЦДАК та РІКК, 2010. – 214 с.</p> <p>19. Бондарь Р.Г., Романюк І.М. Впровадження оборонного планування, заснованого на спроможностях/ Проблеми впровадження стандартів НАТО у функціонування ЗС України та шляхи їх вирішення: Збірник матеріалів міжнародної НПК (15 грудня 2016р.). – К.: НУОУ, 2016. – С. 53-56.</p> <p>20. Буняк О.В., Бондарь Р.Г., Романюк, І.М. Проблеми розвитку спроможностей сил оборони / Проблеми формування ефективної політики, системи планування і управління ресурсами в секторі оборони з використанням сучасних євроатлантичних підходів: Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (24 березня 2017 р.). – К.: НУОУ, 2017. – С. 16-19.</p> <p>21. Горбулін В.П. Стратегічне планування: вирішення проблем національної безпеки. Монографія / В.П. Горбулін – К.: НІСД, 2010. – 288 с.</p> <p>22. Горбулін В.П. Розвиток оборонного планування як складової національної системи планування у сфері безпеки і оборони за умов наближених до процедур та стандартів НАТО. Аналітична записка / В.П. Горбулін, П.М. Крикун. – К.: НІСД, 2017. – 17 с.</p> <p>23. Романченко І.С. Стан і перспективи розвитку системи оборонного планування в Збройних Силах України / Романченко І.С., Богданович В.Ю., Денежкін М.М., Крикун П.М. // Збірник наукових праць “Наука і оборона”. – К.: НУОУ, 2017 – № 1. – С. 25-30.</p> <p>24. Романюк І.М., Троцький В.І. Оборонне планування в контексті сучасних євроатлантичних підходів/Збірник тез доповідей науково-практичної конференції «Актуальні проблеми підготовки, застосування ЗСУ, управління ними, їх тилового, технічного та оперативного забезпечення, математичного і програмного забезпечення підготовки ЗСУ (м. Київ, 27-28.09 2016 р.)/ЦНДІ ЗС України –К.:ЦНДІ ЗСУ, 2016.–С. 49-53.</p> <p>25. Романюк І.М. Ретроспектива розвитку системи стратегічного (оборонного) планування в Збройних Силах України / Збірник наукових праць Військового інституту телекомунікацій та інформатизації. – Випуск № 1. – Київ: ВІТІ, 2018. – С.100 – 107. [Електронний ресурс] : Режим доступу: http://www.viti.edu.ua/files/zbk/2018/13_1_2018.pdf.</p> <p>26. Руснак І.С. Оборонне планування на основі спроможностей: особливості та перспективи впровадження/ Руснак І.С., Петренко А.Г., Яковенко А.В., Романюк І.М., Кохно В.Д. // Наука і оборона. Науково-теоретичний та науково-практичний журнал Міністерства оборони України. – К., 2017. – № 2. – С. 3-10.</p> <p>27. Семенченко А.І. Категорійно-понятійний апарат стратегічного планування забезпечення національної безпеки / А.І.Семенченко // Стратегічна панорама. – 2008. – № 2. – С. 20-31. НАТО, використання сценаріїв довгострокового планування оборони/[Інтернет ресурс]. Режим доступу: http://www.plausiblefutures.com/55074.</p>
<p>«Правила гри»</p>	<p>З боку викладачів: – забезпечення потреб та запитів здобувачів; – подання актуального й необхідного матеріалу;</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – наповнення дистанційного курсу на платформі Moodle; – дотримання педагогічної справедливості, норм та принципів педагогічної етики, відкритість і щирість у спілкуванні; – забезпечення позитивної й творчої атмосфери на навчальних заняттях. <p>З боку здобувача:</p> <ul style="list-style-type: none"> – готовність навчатися і змінюватися; – відвідування навчальних занять; – опрацювання навчального матеріалу; – якісна підготовка до групових, практичних та семінарських занять; – доброзичливість, відкритість, щирість, готовність до конструктивної критики; – оригінальність, креативність, ініціативність; – дотримання академічної доброчесності.
Додатково	<p>Детальнішу інформацію про навчальну дисципліну “Мистецтво об’єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України” наведено в її робочій програмі.</p>